CABINET CYNGOR GWYNEDD

Dyddiad y cyfarfod	26 Ionawr 2021
Aelod Cabinet	Cynghorydd Ioan Thomas, Aelod Cabinet Cyllid
Swyddog Cyswllt	Dafydd L Edwards, Pennaeth Cyllid
Teitl yr Eitem	SEFYLLFA ARBEDION

Penderfyniad a geisir

i. Derbyn casgliadau'r Prif Weithredwr ar y cynlluniau unigol fel y'i nodir yn Atodiadau 1 a 2;

ii. Yn unol â'r hyn a nodir yn Atodiad 1, symud y proffil cyflawni ar gyfer cynlluniau gwerth £1,012,750 i 2022/23 a chydnabod bod y sefyllfa bellach wedi newid cymaint fel na ellir cyflawni cynlluniau arbedion gwerth £848,040 gan eu dileu o'r gyllideb

iii. Defnyddio'r ddarpariaeth o £1.6m a osodwyd o'r neilltu yng nghyllideb 2020/21 er mwyn gwneud hynny, a chyflawni'r bwlch gweddilliol drwy ddefnydd cyntaf o arbedion a gynlluniwyd ar gyfer 2021/22.

iv. Wrth baratoi cyllideb 2021/22, cytuno y dylid symud proffil cyflawni cynlluniau gwerth £511,250 i 2022/23 a chydnabod bod y sefyllfa bellach wedi newid cymaint fel na ellir cyflawni cynlluniau arbedion gwerth £595,450 ac y dylid defnyddio arbedion o £705,930 ar gyfer y gyllideb fel y nodir yn Atodiad 2.

Cefndir

1. Yn ei gyfarfod ar 13 Hydref 2020 bu'r Cabinet yn ystyried adroddiad gennyf oedd yn nodi'r sefyllfa gyfansawdd gyda chyflawni'r arbedion hynny yr oeddem yn disgwyl i adrannau eu cyflawni hyd at, ac yn cynnwys blwyddyn ariannol 2020/21.

2. Tra mae cyfanswm gwerth dros £32m o gynlluniau arbedion wedi'u gwireddu rhwng 2015/16 a 2020/21, roeddem yn adrodd bod yna risg ynghlwm a chynlluniau gwerth £3.4m, ac yn wyneb y flaenoriaeth a roddwyd i'r gwaith o ymdrin â'r argyfwng Cofid, roedd yna wir berygl i ni fethu a chau'r bwlch yma mewn cyfnod byr ac i hynny ddod yn broblemus.

3. Adroddwyd felly bod y Prif Weithredwr a'r Pennaeth Cyllid yn bwriadu cwrdd gyda phob aelod Cabinet gyda'u penaethiaid i drafod sut y bydd modd ail afael yn y drefn o gyflawni'r arbedion arfaethedig.

4. Cynhaliwyd y cyfarfodydd hynny ac mae'r adroddiad yma yn nodi'r canfyddiadau a'r argymhellion sy'n deillio o hynny.

Arbedion sydd eisoes yn ffurfio rhan o'r gyllideb

5. Nodir yn Atodiad 1 yr arbedion hynny sydd yn rhan o gyllidebau hyd at ac yn cynnwys 2020/21, ynghyd â chasgliadau'r Prif Weithredwr o'r hyn ddaeth allan o'r trafodaethau.

6. Gyda nifer fawr o'r arbedion arfaethedig, yn amlwg mae gorfod talu sylw i fygythiadau'r haint Covid wedi amharu ar allu adrannau i roddi sylw i rai o'r cynigion, neu wedi amharu ar y cyfle i wneud hynny.

7. Fodd bynnag, mater o amseriad yw hynny ac wrth i ni fedru rhoi'r amser heibio i roi sylw iddynt fe welir mai asesiad y Prif Weithredwr yw nad yw'n afresymol i werth £1,735,960 o gynlluniau arbedion gael eu cyflawni erbyn neu yn ystod 2021/22.

8. Fodd bynnag, mae yna rai cynigion sydd yn mynd i fod angen dipyn mwy o amser er mwyn eu gwireddu (gwerth £1,012,750) ac **argymhellir** felly bod y cynlluniau yma yn cael eu hail broffilio i 2022/23 neu thu hwnt. Bydd hyn yn rhoi cyfle i'r adrannau cyfrifol eu gwireddu, ac yn osgoi creu problem gyllidol i'r Cyngor wrth sefydlu cyllideb 2021/22. Mae yna farc cwestiwn hefyd am faint y cynnyrch ariannol ddaw allan o rai o'r cynlluniau yma, a bydd yr amser yn rhoi cyfle i ni ystyried hynny hefyd.

9. Mae yna gynlluniau eraill lle darbwyllwyd y Prif Weithredwr bod y sefyllfa bellach wedi newid cymaint fel bod yna amheuaeth go iawn a ellir gwireddu'r arbedion (gwerth £848,040) ac **argymhellir** felly ein bod yn dileu'r cynlluniau arbed yma o'r gyllideb. Bydd y Prif Weithredwr yn gallu egluro'r rhesymeg y tu ôl i'w gasgliadau ar lafar yn y cyfarfod.

10. Wrth baratoi cyllideb 2020/21 yn Chwefror / Mawrth 2020, roeddem yn ymwybodol o'r tebygolrwydd o fethu a chyflawni rai cynlluniau arbedion, a darparwyd £1.6m ar gyfer cydnabod hynny.

11. Byddai'r hyn a argymhellir yn 8 a 9 uchod yn cael ardrawiad o £1.86m ar y gyllideb, ac wrth ddefnyddio'r ddarpariaeth o £1.6m byddai angen darparu ar

gyfer y £0.26m ychwanegol rŵan, wrth baratoi cyllideb 2021/22. O wneud hynny, byddem yn dod a'r gyllideb yn agosach at realiti sefyllfa'r Cyngor.

Arbedion a ddisgwylir yn 2021/22

12. Wrth wneud y gwaith, edrychodd y Prif Weithredwr a'r Pennaeth Cyllid hefyd ar yr arbedion yr oeddem wedi eu cynllunio ar gyfer 2021/22. Rhoddir rhestr o'r cynlluniau yma yn Atodiad 2.

13. O'r £1,922,630 sydd eisoes wedi ei gynllunio ar gyfer ei gyflawni yn 2021/22, ystyrir fod yna gynlluniau gwerth £511,250 sydd am gymryd dipyn yn hirach i'w cyflawni a chynlluniau gwerth £595,450 lle mae'r sefyllfa bellach wedi newid gymaint fel bod yna amheuaeth fawr a ellid gwireddu'r arbedion.

14. Fodd bynnag, fel adroddwyd eisoes i'r Cabinet 13 Hydref 2020, mae'r Adran Tai ac Eiddo wedi medru cyflawni arbedion ynni, ac mae £150,790 yn weddill. Gyda'i gilydd felly, **argymhellir** bod y Cabinet yn cymeradwyo'r camau a nodir ym mharagraff 13 uchod gan dderbyn mai cyfanswm arbedion net o £705,930 fydd ar gael i gefnogi cyllideb 2021/22.

Barn Swyddogion Statudol

Swyddog Monitro

Yn anorfod wrth i amgylchiadau a gofynion newid mae angen sicrhau fod ymarferoldeb gwireddu arbedion neu effaith ar wasanaeth yn cael ei adolygu. Mae'r adroddiad yn cynnig adolygiad ymarferol o sefyllfa cynlluniau arbedion .

Pennaeth Cyllid

Rwyf wedi cydweithio gyda'r Aelod Cabinet Cyllid a'r Prif Weithredwr i baratoi'r adroddiad yma ac yn cadarnhau'r cynnwys.